

Priedas 1

Žmogaus teisių ir laisvių juridinis įtvirtinimas pagrindiniuose Jungtinių Tautų ir Europos Tarybos žmogaus teisių dokumentuose bei kai kurių šalių konstitucijose

Teisės ir laisvės	VŽTD	TPPTP	TESKTP	EŽTK	ESocCh	1789 m. JAV Konstitucija	1958 m. Prancūzijos Konstitucija	1947 m. Japonijos Konstitucija	1992 m. Lietuvos Konstitucija
Nediskriminavimo principas	2 str.	2, 3 str.	2, 3 str.	1, 14 str.; XII protokolo 1 str.	V dalies E str.	-	1946 m. Konstitucijos preambulė;	14 str.	29 str. 2 d.
Teisė į gyvybę	3 str.	6 str.	-	2 str.	-	XIV pataisa	-	13 str.	19 str.
Teisė į laisvę	3 str.	9 str. 1 d.	-	5 str.	-	XIV pataisa	1798 m. Deklaracijos 1 str. ir 2 str.	13 str.	20 str. 1 d.
Teisė į saugumą	3 str.	9 str.	-	5 str.	-	II pataisa	1798 m. Deklaracijos 2 str.	25 str. 2 d.	-
Teisė į gerovės siekimą	-	-	-	-	-	-	-	25 str.	-
Laisvė nuo vergijos ir priverčiamojo darbo	4 str.	8 str.	-	4 str.	1 str. 2 d.	XIII pataisa	-	18 str.	48 str. 2 d.
Laisvė nuo kankinimo arba žiauraus, nežmoniško, orumą žeminančio elgesio ar baudimo	5 str.	7 str.	-	3 str.	-	VIII pataisa	1798 m. Deklaracijos 8 str.	36 str.	21 str.
Teisė būti pripažintam teisinių santykių subjektu	6 str.	16 str.	-	-	-	Konstitucijos 4 str. 2 d. 1 p.	-	-	-
Teisė į vienodą įstatymo apsaugą nediskriminuojant	7 str.	14 str. 1 ir 3 d., 26 str.	-	6 str. 3 d.	-	XIV pataisa	Konstitucijos 1 str. 1798 m. Deklaracijos 1 str.	11, 13 str.	29 str.
Teisė dėl pažeistų teisių kreiptis į teismą (ar kitas atitinkamas institucijas)	8 str.	2 str. 3 d.	-	13 str.	-	-	-	32 str.	30 str.

Teisės ir laisvės	VŽTD	TPPTP	TESKTP	EŽTK	ESocCh	1789 m. JAV Konstitucija	1958 m. Prancūzijos Konstitucija	1947 m. Japonijos Konstitucija	1992 m. Lietuvos Konstitucija
Laisvė nuo savavališko suėmimo, sulaikymo ar ištrėmimo	9 str.	9, 11 str.	-	5 str.	-	-	1798 m. Deklaracijos 7 str.; Konstitucijos 66 str.	34 str.	20 str. 2 d.
Teisė į teisingą teismą ir į viešą bylos išnagrinėjimą nepriklausomame ir nešališkame teisme	10 str.	14 str. 1 d.	-	6 str.	-	V ir VI pataisos	-	31, 37	31 str. 2 d.
Teisė būti laikomu nekaltu tol, kol kaltumas neįrodomas viešame teismo posėdyje	11 str. 1 d.	14 str. 2 d.	-	6 str. 2 d.	-	-	1798 m. Deklaracijos 9 str.	33 str.	31 str. 1 d.
Apsauga nuo <i>ex post facto</i> įstatymų taikymo	11 str. 2 d.	15 str.	-	7 str.	-	-	1798 m. Deklaracijos 8 str.	39 str.	31 str. 4.
Laisvė nuo savavališko kišimosi į asmes privatumą, šeimos gyvenimą, buitį ar susirašinėjimą	12 str.	17 str.	-	8 str.	16, 17 str., 19 str. 6 d.	Iš dalies III pataisa; IV pataisa	-	35 str.	22 str.
Teisė laisvai judėti ir pasirinkti gyvenamąją vietą	13 str.	12 str.	-	IV Papildomo protokolo 2 str.	18 str.	-	-	22 str.	32 str.
Prieglobsčio teisė	14 str.	-	-	-	-	-	1946 m. Konst. preambulės 2 principas.	-	-
Teisė į pilietybę	15 str.	-	-	-	-	XIV pataisa	1798 m. Deklaracijos preambulė	10 str.	12 str.
Teisė tuoktis ir kurti šeimą	16 str.	23 str.	10 str.	12 str.	-	-	-	24 str.	38 str. 3 d.

Teisės ir laisvės	VŽTD	TPPTP	TESKTP	EŽTK	ESocCh	1789 m. JAV Konstitucija	1958 m. Prancūzijos Konstitucija	1947 m. Japonijos Konstitucija	1992 m. Lietuvos Konstitucija
Teisė į nuosavybę	17 str.	-	-	I Papildomo protokolo 1 str.	31 str.	Iš dalies II ir III pataisa; IV ir V pataisa; XIV pataisa	1798 m. Deklaracijos 17 str.	29 str.	23 str.; 24 str.
Minties, sąžinės ir religijos laisvė	18 str.	18 str.	-	9 str.	-	I pataisa	1798 m. Deklaracijos 10 str., 1946 Konst. preambulė	19 str.; 20 str.	26 str.; 40 str. 1 d.
Teisė laisvai laikytis savo įsitikinimų ir juos reikšti	19 str.	19 str.	-	10 str.	-	I pataisa	1798 m. Deklaracijos 11 str.	21 str.	25 str.; 44 str.
Teisė laisvai burtis į taikius susirinkimus ir į asociacijas	20 str.	21, 22 str.	-	11 str.	5 str.	I pataisa	1946 m. Konstitucijos preambulė	21 str.	35 ir 36 str.
Teisė į tiesiogiai ar per išrinktus atstovus dalyvauti šalies valdyme	21 str.	25 str.	-	I Papildomo protokolo 3 str.	-	XII, XV, XIX, XXIV, XXVI pataisos	1798 m. Deklaracijos 6 str. ir 14 str; Konstitucijos 3 str.	15 str.	33 str.
Teisė į socialinę apsaugą	22 str.	-	9 str.	-	12, 13, 14, 17, 16, 23 str.	-	1946 m. Konstitucijos preambulės 9 principas	25 str. 2 d.	52 str.
Teisė į darbą ir tinkamas ir teisingas darbo sąlygas	23 str.	-	6 ir 7 str.	-	1, 2, 3, 4, 8, 20, 22, 24, 26, 27 str.	-	1946 m. Konstitucijos preambulės 3 principas	27 str.	48 str. 1 d.
Teisė steigti profesines sąjungas ir į jas stoti	23 str. 4 d.	22 str.	8 str.	-	5 ir 6 str.	-	1946 m. Konstitucijos preambulės 4 principas	28 str.	50 str.

Teisės ir laisvės	VŽTD	TPPTP	TESKTP	EŽTK	ESocCh	1789 m. JAV Konstitucija	1958 m. Prancūzijos Konstitucija	1947 m. Japonijos Konstitucija	1992 m. Lietuvos Konstitucija
Teisė į poilsį ir laisvalaikį	24 str.	-	7 str. d) p.	-	2	-	1946 m. Konstitucijos preambulės 9 principas	27 str. 2 d.	49 str.
Teisė į profesinį orientavimą ir rengimą, į informaciją ir konsultaciją	-	-	-	-	9, 10, 15, 21, 29 str.	-	-	-	-
Teisė į sveikatai ir gerovei pakankamą gyvenimo lygį	25 str. 1 d.	-	11 str.	-	30 str.	-	1946 m. Konstitucijos preambulės 8 principas	25 str. 1 d.	54 str.
Teisė į sveikatos priežiūros ir kitas būtinas paslaugas	25 str. 1 d.	-	12 str.	-	11, 12, 13, 14 str.	-	1946 m. Konstitucijos preambulės 9 principas	25 str. 2 d.	53 str.
Specialios nuostatos dėl vaikų apsaugos	25 str. 2 d.	24 str.	10 str.	-	7, 17 str.	-	1946 m. Konstitucijos preambulės 9 principas	27 str. 3 d.	39 str.
Teisė į mokslą	26 str.	-	13, 14 str.	I Papildomo protokolo 2 str.	-	-	1946 m. Konstitucijos preambulės 11 principas	23 str.; 26 str.	40 str; 41 str.
Teisė laisvai dalyvauti bendruomenės kultūriniame gyvenime	27 str.	-	15 str.	-	-	-	1946 m. Konstitucijos preambulės 11 principas	25 str. 1 d.	42 str.
Tautos apsisprendimo laisvė	-	1 str.	1 str.	-	-	-	1958 m. Konstitucijos preambulė	-	-

Teisės ir laisvės	VŽTD	TPPTP	TESKTP	EŽTK	ESocCh	1789 m. JAV Konstitucija	1958 m. Prancūzijos Konstitucija	1947 m. Japonijos Konstitucija	1992 m. Lietuvos Konstitucija
Laisvė nuo neteisėto išsiuntimo iš šalies	-	13 str.	-	IV protokolo 3, 4 str.; VII protokolo 1 str.	-			-	-
Asmenų, priklausančių mažumai, teisė turėti kultūrą ir kt.	-	27 str.	-	-	-	-	-	-	37, 45 str.

Sutrumpinimai: **VŽTD** – 1948 m. JT Visuotinė žmogaus teisių deklaracija; **TPPTP**- 1966 m. JT Tarptautinis pilietinių ir politinių teisių paktas; **TESKTP**- 1966 m. JT Tarptautinis ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktas; **EŽTK**- 1950 m. ET Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija; **ESocCh** - 1996 m. ET Europos socialinių teisių chartija (pataisyta).